

Politikerpanelen

Sobona - Maj 2023

Om undersökningen

Bakgrund

Politikerpanelen är Demoskop's årligen återkommande instrument för att spegla utvecklingen i Sveriges kommuner och regioner utifrån kommunpolitikernas horisont.

I Politikerpanelen, som genomförts varje år sedan 2014, besvarar kommunpolitiker en rad centrala frågor, såsom attityder till den egna kommunen, de viktigaste prioriteringarna, behovet av satsningar inom olika områden, uppfattningar om skattefinansierad verksamhet i privat kontra offentlig regi, synen på valfrihet och privat välfärdsföretagande.

Metod

Undersökningen genomförs via webbenkät, med kombinerad digital och postal avisering.

Målgrupp

Politiker i kommunfullmäktige

Antal intervjuer

3826 intervjuer med kommunpolitiker

Fältperiod

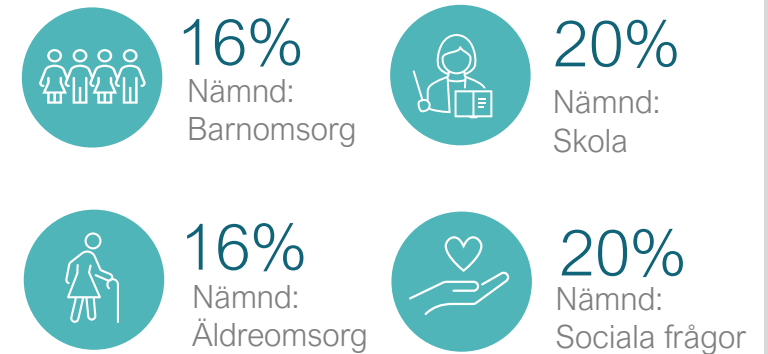
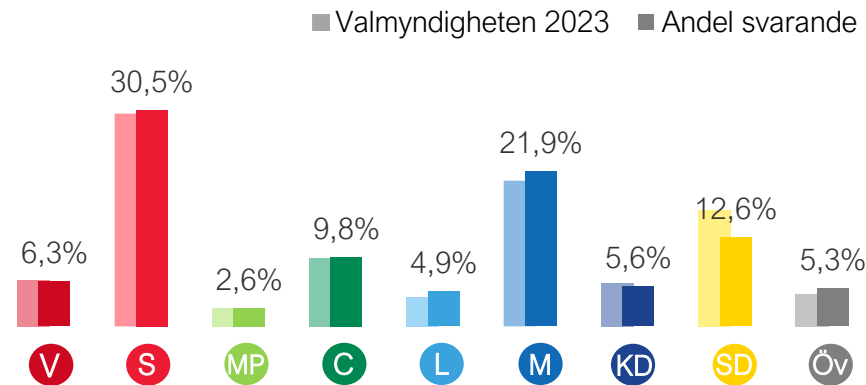
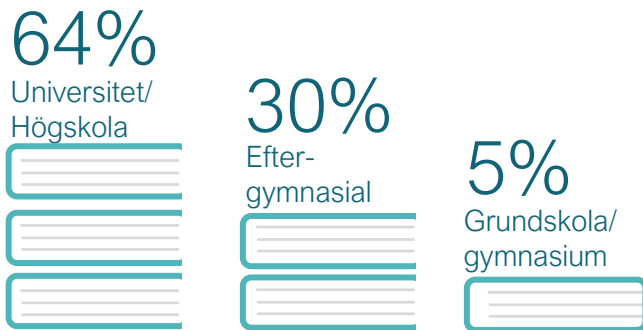
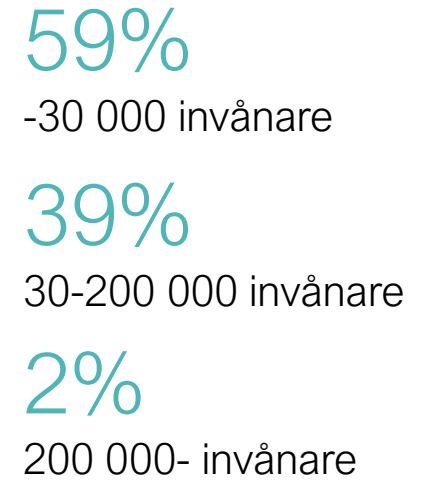
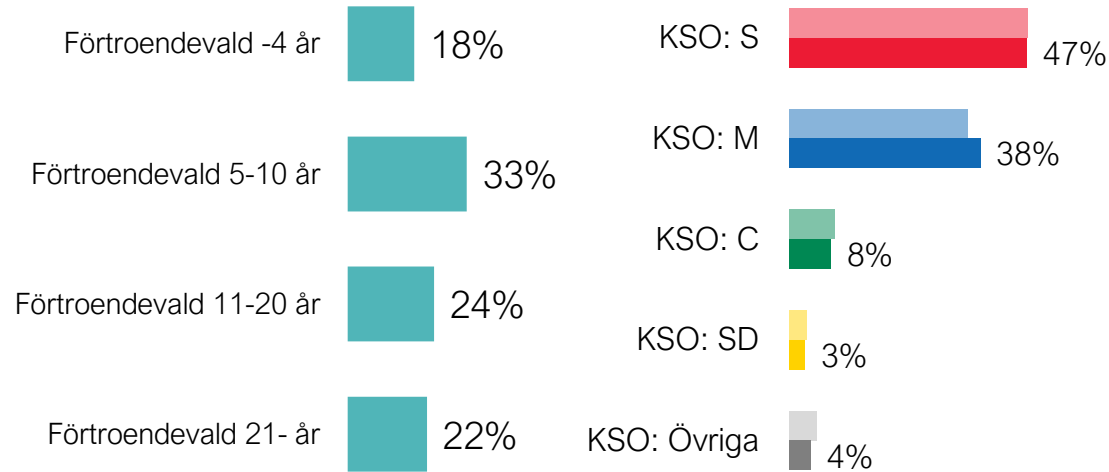
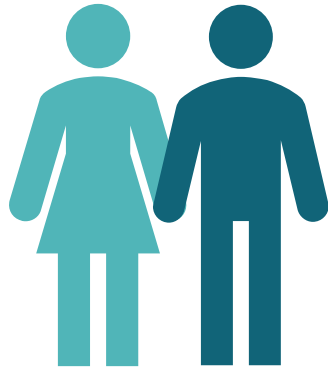
24 mars – 2 maj 2023

Ansvariga

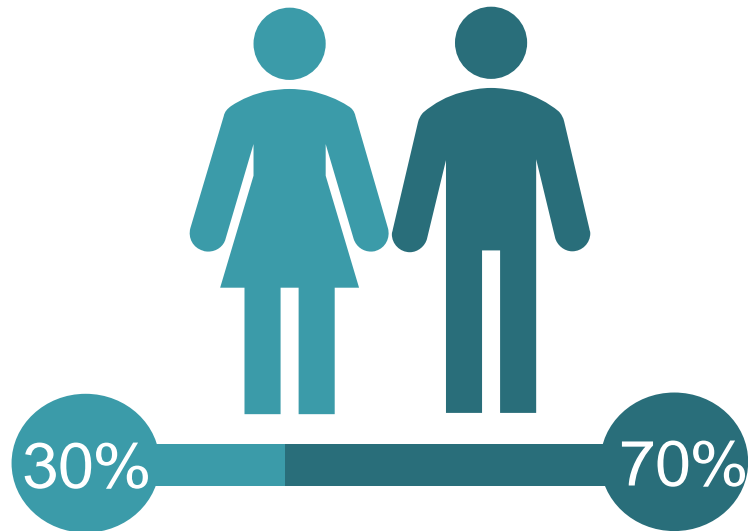
Pelle Ahlin Olofsson

Om målgruppen

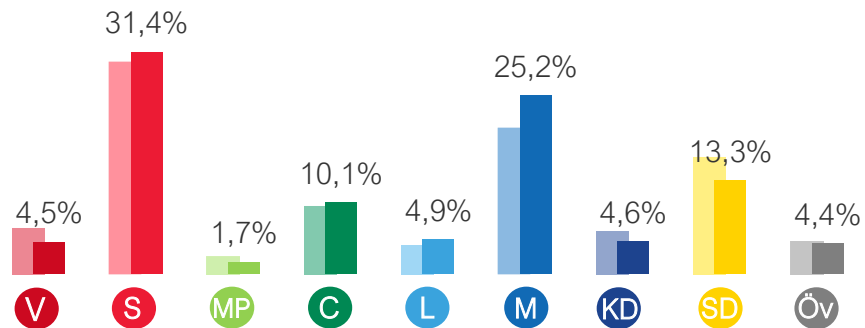
Om målgruppen - Kommunpolitiker

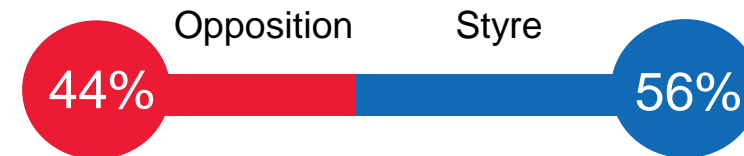
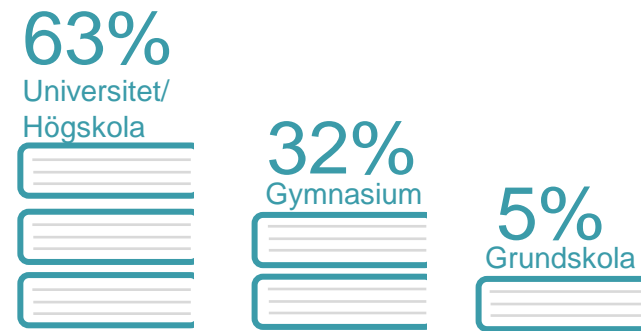
Om målgruppen – Sitter i styrelsen för kommunalt bolag

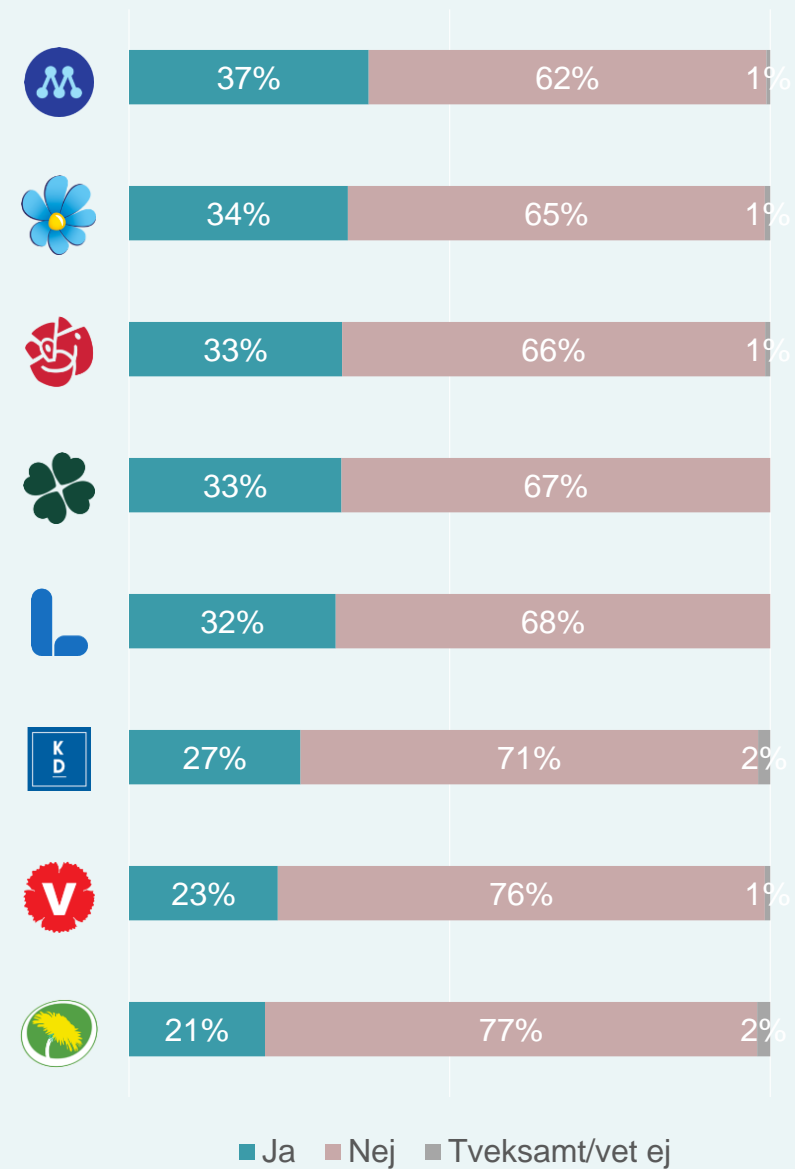
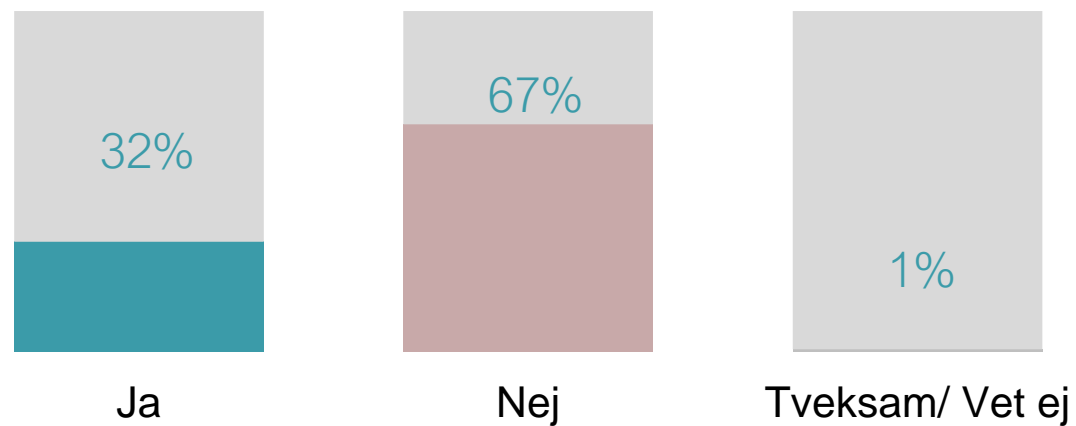
■ Valmyndigheten 2023 ■ Andel svarande

Utbildning

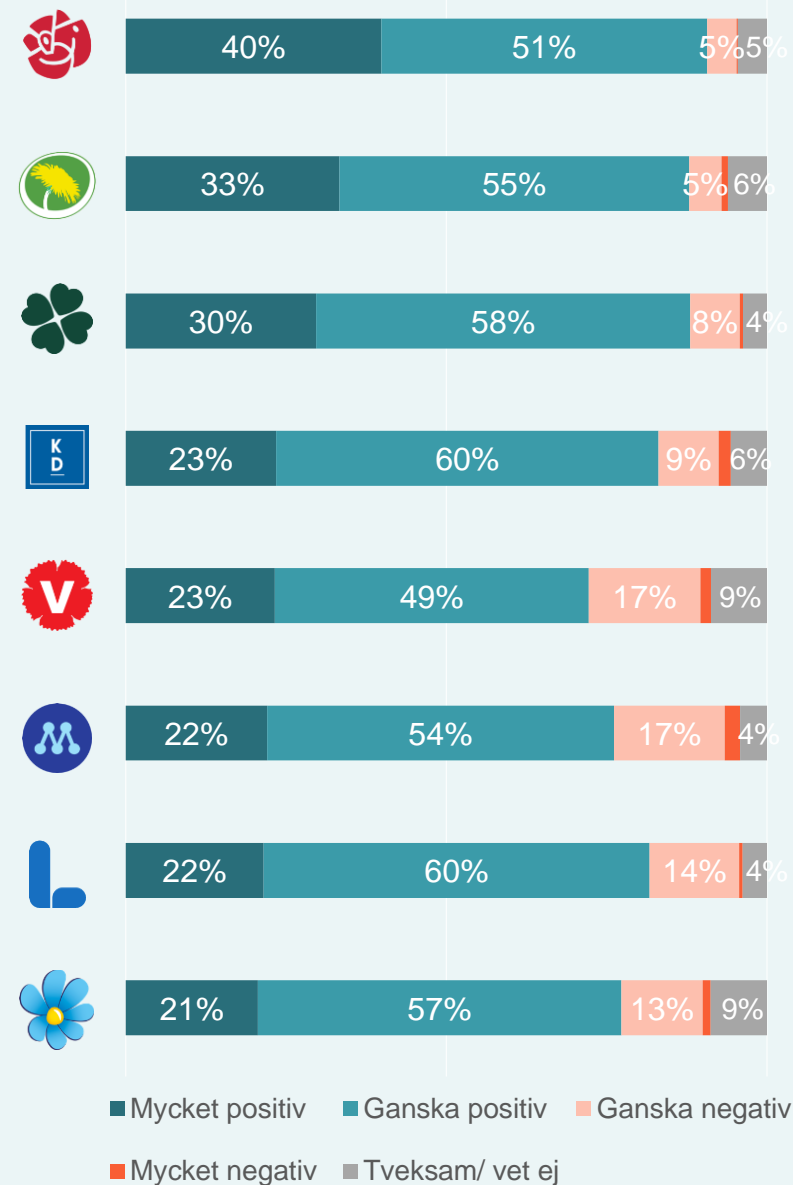
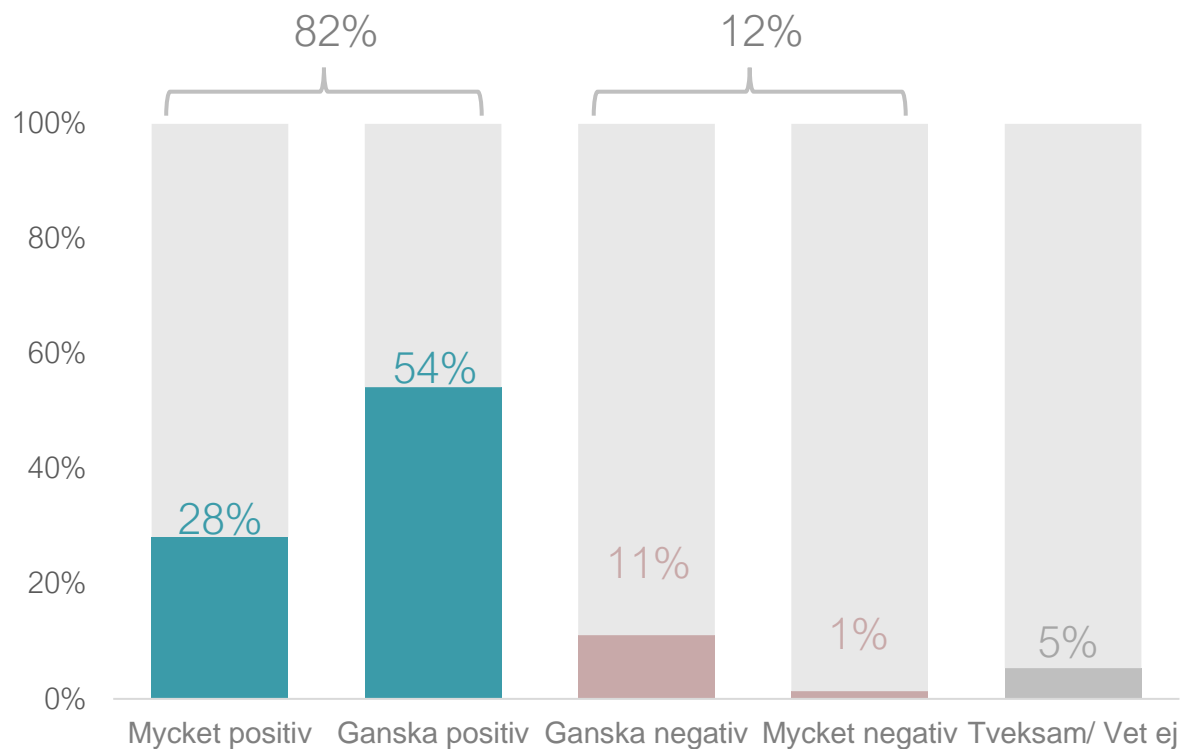

Sitter du i styrelsen för ett kommunalt bolag?

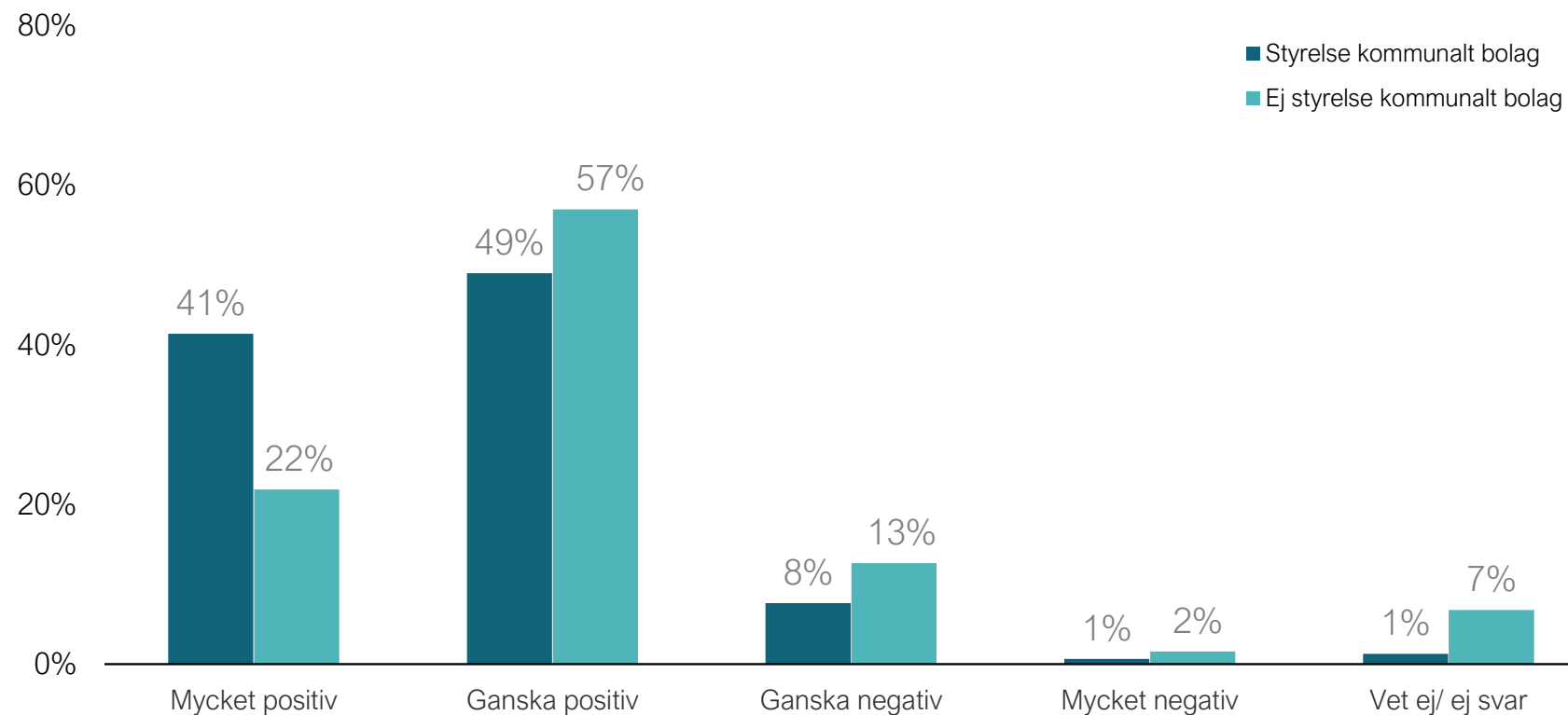

Inställning och attityder till kommunala bolag

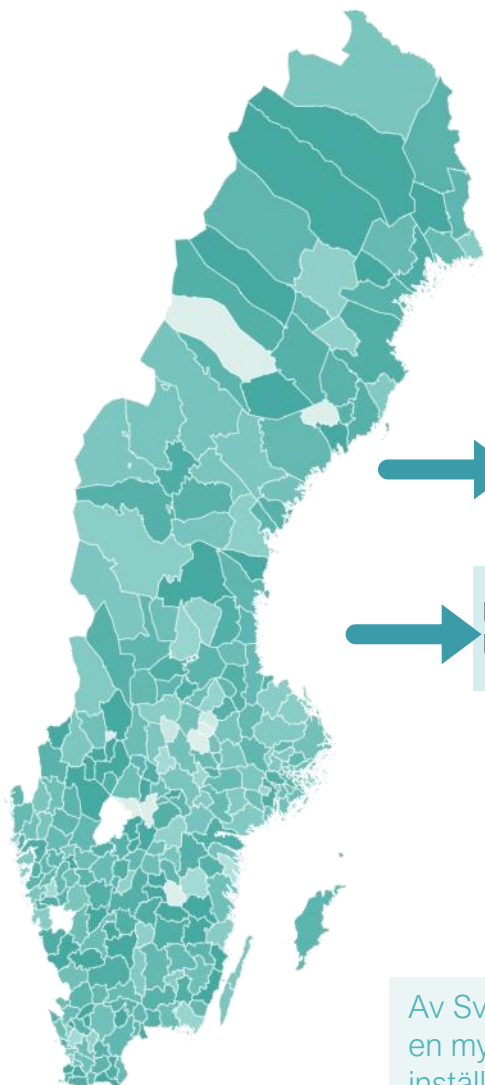
Inställning till kommunala bolag

Inställning till kommunala bolag

Generell inställning till kommunala bolag

Vad är din generella inställning till kommunala bolag? (*Mycket/ ganska positiv*)

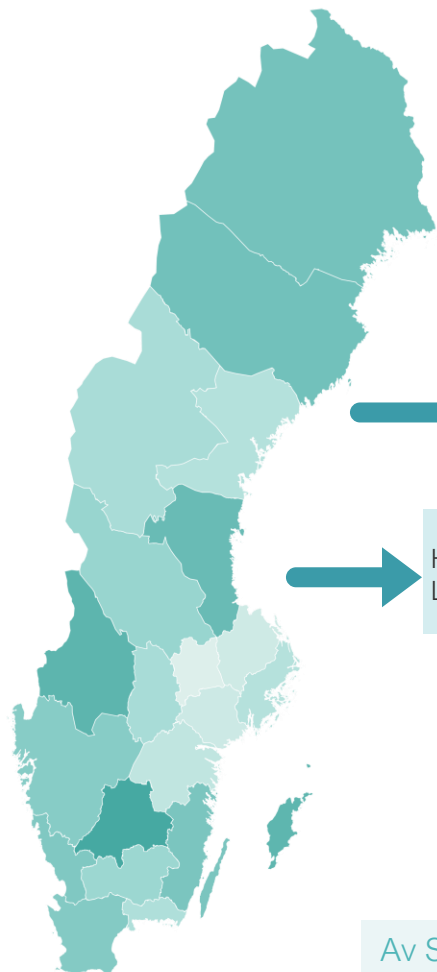
Högst: Ystad (100%)
Lägst: Norberg (14%)

82%

Av Sveriges kommunpolitiker har en mycket eller ganska positiv inställning till kommunala bolag.

Topp 10 kommuner (positiv)		Botten 10 kommuner	
1	Ystad (100%)	1	Norberg (14%)
2	Överkalix (100%)	2	Ljusnarsberg (17%)
3	Luleå (100%)	3	Valdemarsvik (36%)
4	Värnamo (100%)	4	Kinda (50%)
5	Herrljunga (100%)	5	Värmdö (50%)
6	Tranås (100%)	6	Härjedalen (50%)
7	Härnösand (100%)	7	Tjörn (50%)
8	Eksjö (100%)	8	Sigtuna (54%)
9	Nässjö (100%)	9	Älvdalen (55%)
10	Karlsborg (100%)	10	Ragunda (55%)

Generell inställning till kommunala bolag

Vad är din generella inställning till kommunala bolag? (*Mycket/ ganska positiv*)

Högst: Jönköpings län (90%)
Lägst: Västmanlands län (72%)

82%

Av Sveriges kommunpolitiker har en mycket eller ganska positiv inställning till kommunala bolag.

Topp 10 län		Botten 10 län	
1	Jönköpings län (90%)	1	Västmanlands län (72%)
2	Värmlands län (88%)	2	Uppsala län (74%)
3	Gotlands län (88%)	3	Södermanlands län (75%)
4	Gävleborgs län (87%)	4	Östergötlands län (77%)
5	Västerbottens län (86%)	5	Stockholms län (78%)
6	Norrbottnens län (86%)	6	Västernorrlands län (78%)
7	Kalmar län (85%)	7	Blekinge län (79%)
8	Hallands län (85%)	8	Jämtlands län (80%)
9	Skåne län (84%)	9	Örebro län (80%)
10	Västra Götalands län (84%)	10	Kronobergs län (81%)

Positiv inställning till kommunala bolag

Fråga: Vad anser du är positivt med kommunala bolag?
Topp fem alternativ

Bas: Samtliga, 3826 intervjuer.

	Samtliga								
De tar ett samhällsansvar	48	38	56	49	49	68	58	51	39
De är viktiga aktörer i utvecklingen för ett hållbart samhälle	44	33	46	50	41	69	55	49	31
De är ekonomiskt långsiktiga	38	36	44	38	37	43	43	32	35
De skapar avkastning som går direkt tillbaka till kommunen	36	30	36	33	35	31	39	32	45
De är mindre påverkade av politiska skiften jämfört med traditionell offentlig förvaltning	32	34	30	34	35	39	29	25	35

Positiv inställning till kommunala bolag

Fråga: Vad anser du är positivt med kommunala bolag?

*Mycket/ganska god ekonomi /
Mycket/ganska svag ekonomi
Topp fem*

Bas: Samtliga, 3826 intervjuer.

Negativ inställning till kommunala bolag

Fråga: Vad anser du är negativt med kommunala bolag?

Bas: Samtliga, 3826 intervjuer.

	Samtliga								
Dålig kompetens i styrelserna	21	31	34	19	21	17	10	14	26
De konkurrerar ut privata företag	17	35	33	19	23	4	3	1	24
De leder till ett otydligt ansvarsutkrävande	17	19	23	19	15	20	10	24	21
Det är dålig insyn i kommunala bolag	14	13	18	17	13	16	10	28	14
De är svåra att styra/påverka	12	12	16	13	8	12	8	20	11

Negativ inställning till kommunala bolag

Fråga: Vad anser du är negativt med kommunala bolag?

*Mycket/ganska god ekonomi /
Mycket/ganska svag ekonomi
Topp fem*

Bas: Samtliga, 3826 intervjuer.

Inställning till kommunala bolag

Fråga: Vad anser du är positivt med kommunala bolag?/ Vad anser du är negativt med kommunala bolag?

Bas: Samtliga, 3826 intervjuer.

Positivt med kommunala bolag

De tar ett samhällsansvar: 45%

De är viktiga aktörer i utvecklingen för ett hållbart samhälle: 39%

De är ekonomiskt långsiktiga: 35%

De skapar avkastning som går direkt tillbaka till kommunen: 33%

De är mindre påverkade av politiska skiften jämfört med traditionell offentlig förvaltning: 32%

De är enklare att styra än traditionell offentlig förvaltning: 23%

De stärker det lokala näringslivet: 21%

De är effektiva: 16%

De har lätt för att hänga med i samhällsutvecklingen: 13%

De erbjuder bra arbetsvillkor: 12%

Negativt med kommunala bolag

Dålig kompetens i styrelserna: 21%

De konkurrerar ut privata företag: 17%

De leder till ett otydligt ansvarsutkrävande: 17%

Det är dålig insyn i kommunala bolag: 14%

De är svåra att styra/ påverka: 12%

De är ineffektiva: 9%

De är oflexibla: 6%

De är en grogrund för korruption: 6%

Jag föredrar traditionell offentlig förvaltning: 6%

Jag är ideologiskt emot dem: 4%

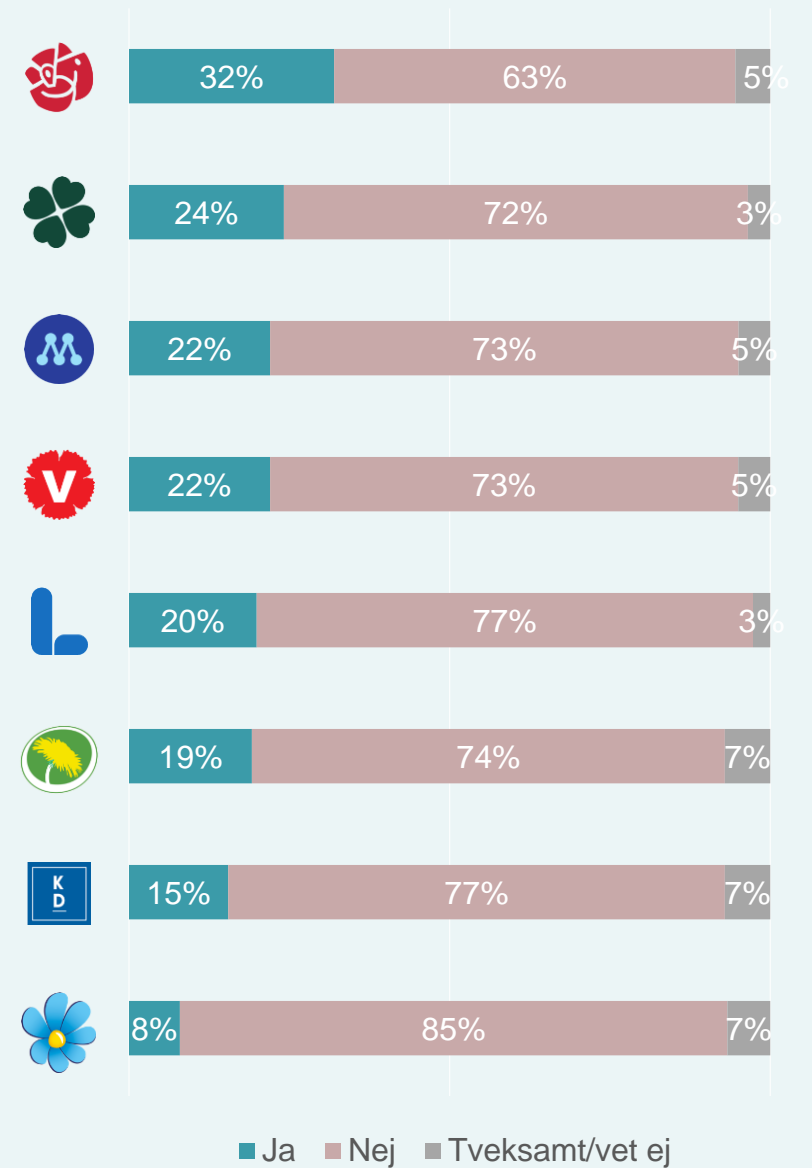
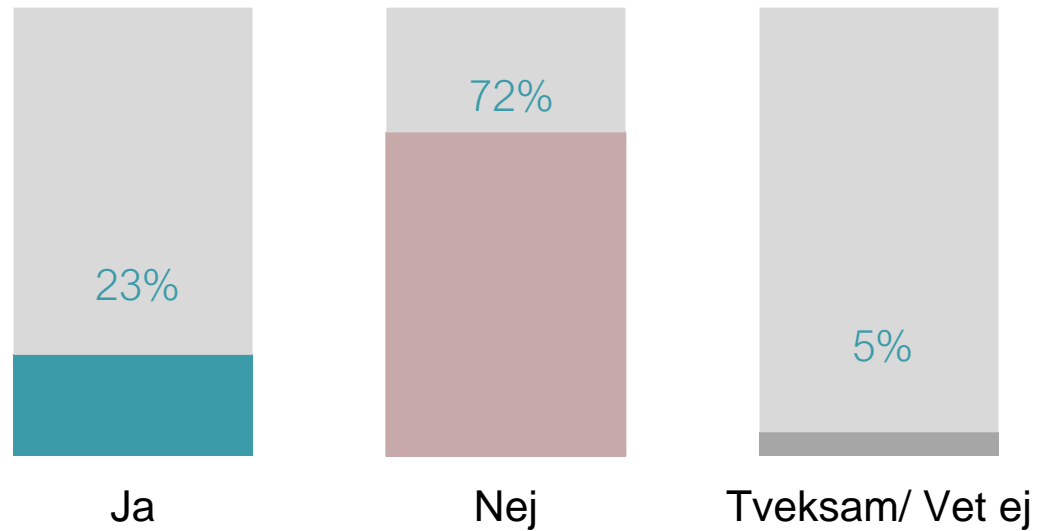

Slutsatser

- Ungefär 1 av 3 kommunpolitiker sitter i styrelsen i ett kommunalt bolag. Moderater tenderar att i högst grad sitta i styrelser medan miljöpartister återfinns där i lägst grad.
- Fler än 8 av 10 (82%) har en positiv inställning till kommunala bolag. Socialdemokrater är mest positiva medan sverigedemokrater är minst positivt inställda.
- De som sitter i styrelsen för kommunala bolag är mer positivt inställda till dem än de som inte gör det.
- Relativt stor spridning geografisk på vad man tycker om kommunala bolag. På kommunal nivå så är det mellan 50 till 100 procent som har en positiv inställning. På regional nivå så är 72 till 90 procent positiva.
- Det man främst uppskattar med kommunala bolag är att de tar ett samhällsansvar och att de är viktiga aktörer för ett hållbart samhälle.
- Det som man anser är negativt med kommunala bolag är att det finns för lite kompetens i deras styrelser och att de konkurrerar ut privata bolag.
- Både vad man anser är positivt och negativt med kommunala bolag beror starkt på vilket parti man representerar.

Kännedom och inställning till Sobona

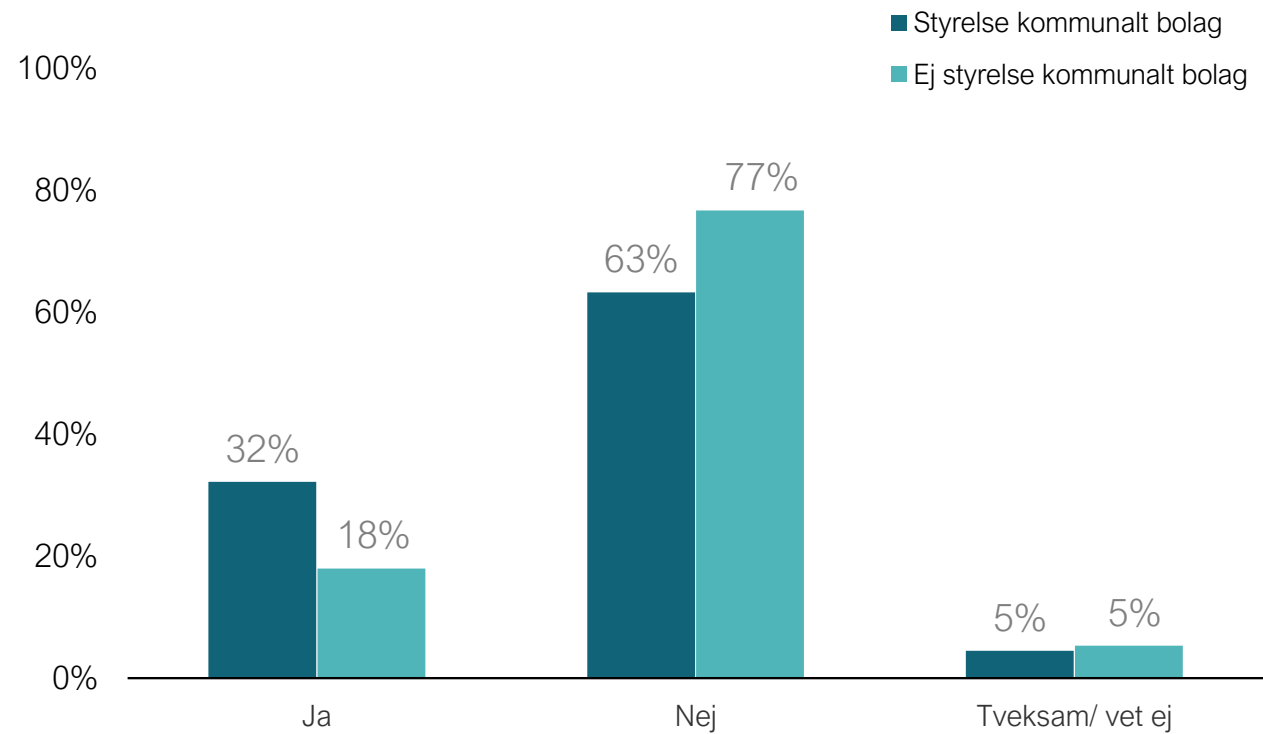
Kännedom - Sobona

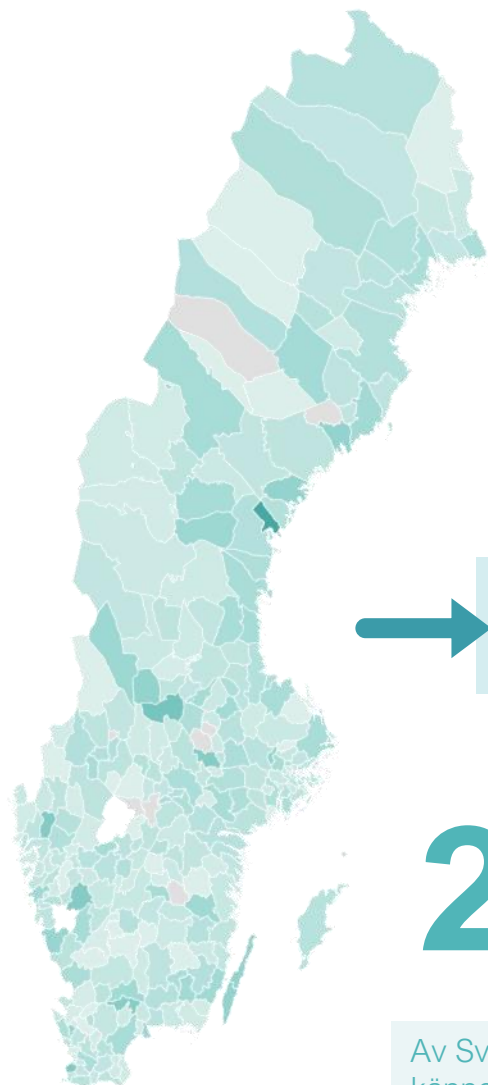
Kännedom Sobona

Fråga: Känner du till Sobona – kommunala företagens arbetsgivarorganisation?

Bas: Samtliga, 3826 intervjuer.

Kännedom - Sobona

26%

Av Sveriges kommunpolitiker
känner till Sobona

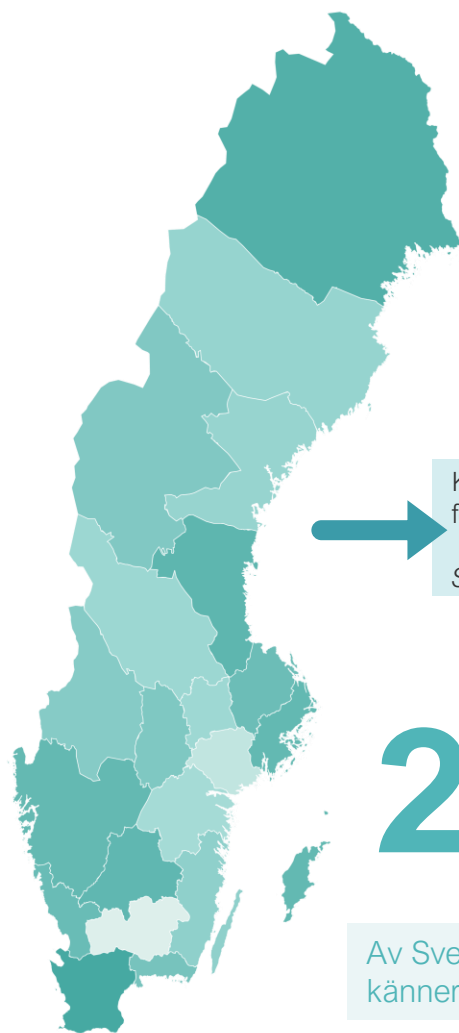
Topp 10 kommuner

1	Timrå (88%)
2	Ludvika (64%)
3	Malmö (58%)
4	Färgelanda (57%)
5	Borås (57%)
6	Köping (56%)
7	Osby (56%)
8	Håbo (50%)
9	Mörbylånga (50%)
10	Borgholm (50%)

Botten 10 kommuner

1	Gislaved (4%)
2	Tranås (6%)
3	Leksand (6%)
4	Kävlinge (6%)
5	Åmål (6%)
6	Laholm (6%)
7	Ängelholm (6%)
8	Vingåker (7%)
9	Sotenäs (7%)
10	Lidköping (8%)

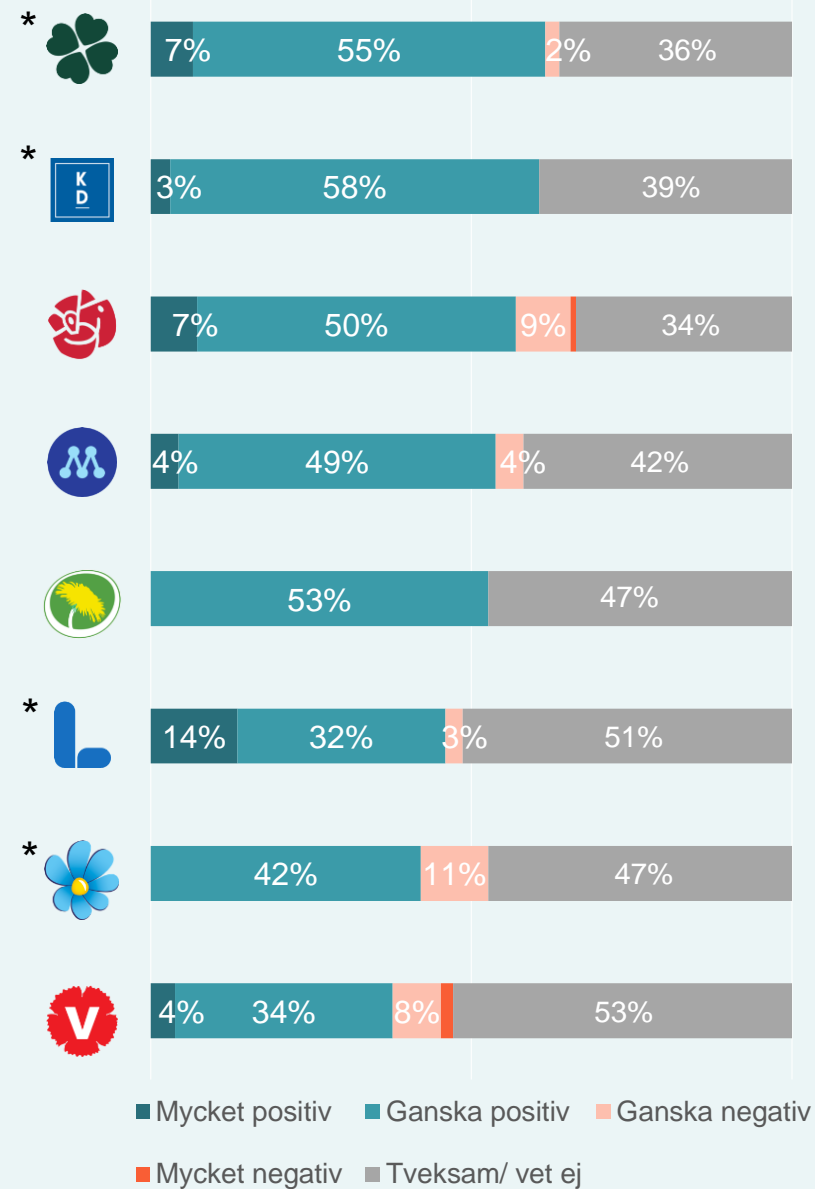
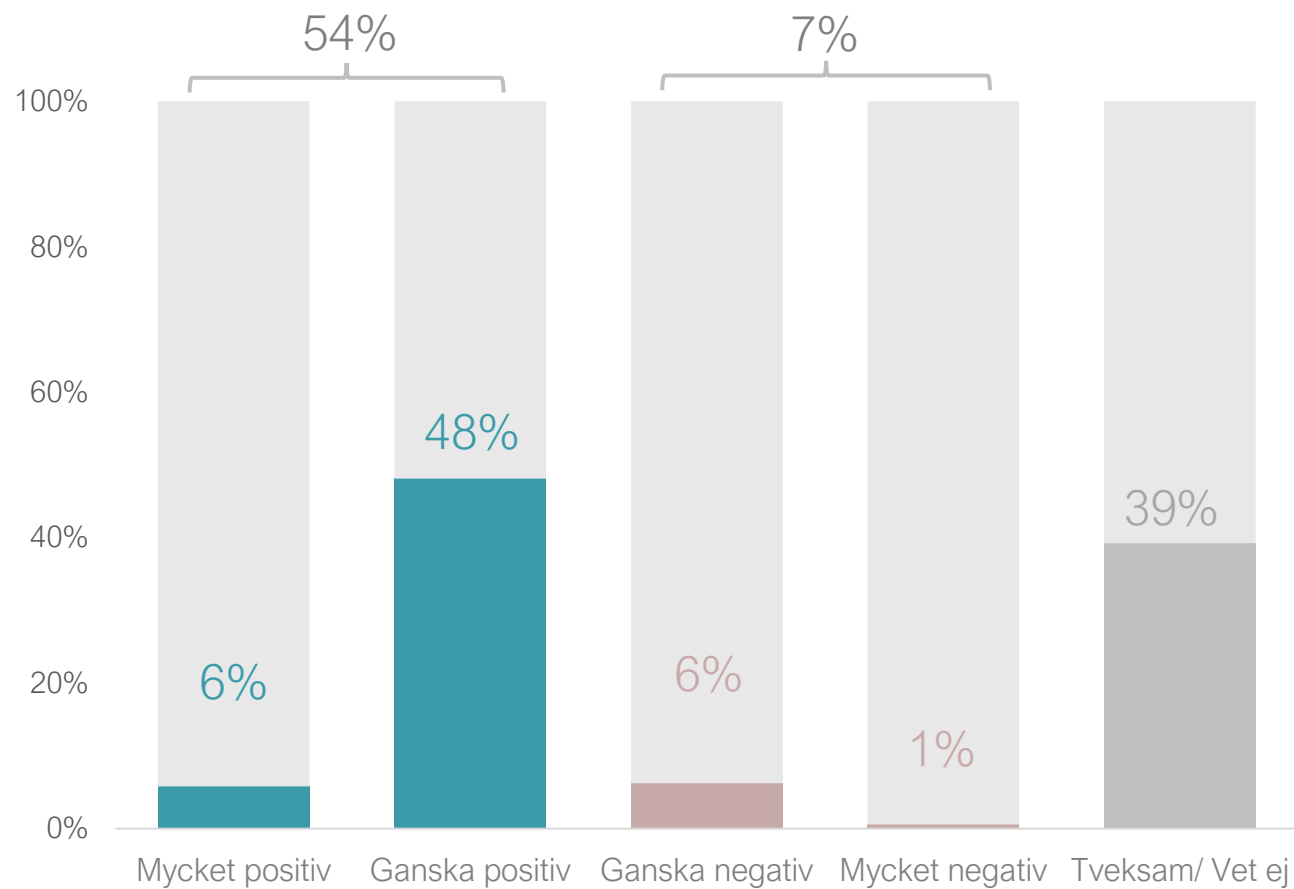
Kännedom - Sobona

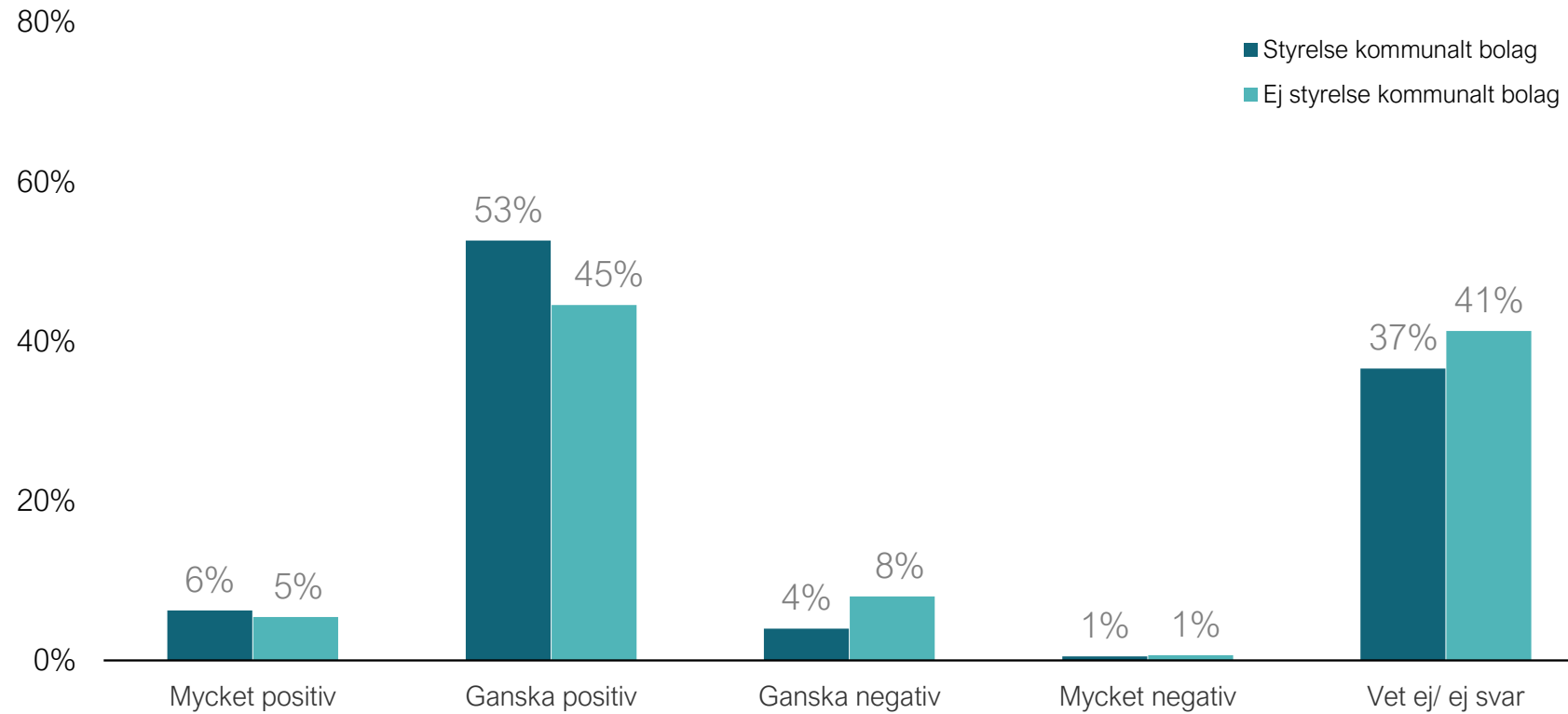
Topp 10	
1	Västernorrlands län (36%)
2	Gävleborgs län (30%)
3	Kalmar län (29%)
4	Gotlands län (28%)
5	Dalarna län (26%)
6	Västerbotten län (26%)
7	Hallands län (26%)
8	Västmanlands län (26%)
9	Norrbottnens län (25%)
10	Kronobergs län (24%)

Botten 10	
1	Jönköpings län (12%)
2	Värmlands län (18%)
3	Östergötlands län (19%)
4	Södermanlands län (20%)
5	Skåne län (21%)
6	Blekinge län (21%)
7	Jämtlands län (21%)
8	Uppsala län (21%)
9	Västra Götalands län (22%)
10	Stockholms län (22%)

Inställning till Sobona

Vad är din inställning till Sobona?

Slutsatser

- Kännedomen om Sobona är inte så hög bland kommunpolitiker. Lite färre än en av fyra (23%) kommunpolitiker känner till Sobona.
- Det finns en stor spridning bland partierna. 32% av socialdemokrater känner till Sobona medan enbart 8% av sverigedemokrater gör det.
- Kännedomen om Sobona bland de som sitter i ett kommunalt bolags styrelse är högre än bland de som inte gör det. En av tre (32%) av de som sitter i ett kommunalt bolags styrelse känner till Sobona.
- Våldigt stor skillnad mellan hur väl man känner till Sobona. Bland de kommuner som känner till Sobona bäst så känner nästan 90% till Sobona, medan i botten så är det enbart några enstaka procent som känner till Sobona.
- Finns även en spridning mellan regioner. Exempelvis så känner tre gånger fler till Sobona i Västernorrlands län (36%) jämfört med i Jönköpings län (12%).
- Inställningen till Sobona är generellt positivt, mer än hälften av de som känner till Sobona har en positivt inställning. Men många som känner till Sobona, ungefär fyra av tio, har ingen uppfattning.
- Att sitta i styrelsen för ett kommunalt bolag har inte så stor påverkan på ens inställning till Sobona.

Tack!

För mer information kontakta:

Pelle Ahlin Olofsson, Senior Consultant

Telefon: +46 73 589 36 89

Pelle.ahlin@demoskop.se

Nazanin Sapan, Analyst

Telefon: +46 73 522 55 50

nazanin.sapan@demoskop.se

demoskop